

Pripombe občanov k zakonskim osnutkom

Ani Šubic v spomin

Preden nam je jeseni uspelo dogovoriti se o skupnem delu, smo se 25. avgusta za vedno poslovili od neumorne, zavzete in predane tovarišice Ane Šubic.

Krajevna skupnost Gradisce, predvsem krajevni odbor Rdečega križa, so izgubili človeka, ki je ne-sebično pomagal bolnim, starim in socialno ogroženim. Taka je bila tovarišica Ana Šubic pred vojno, med vojno, ko je skrbelo za pregnane begunce in zapornike, in po vojni, ko se je vedno znala približati in pomagati tistim, ki so bili osamljeni in potrebni pomoči, skrbi, nege, ki je ni mogoče plačati. Stalno jih je obiskovala, za vsakega je imela toplo besedo, vsakomur je skušala lajšati bridkosti in bolečine, za vsakogar je imela skromno darilo.

Radi so jo imeli tudi mladi, saj je znala najti pot do njih, jih povabiti na nedeljske izlete, se z njimi pogovoriti in se veseliti.

Zaman bi poskušali zajeti njeno mnogostransko delo. Številna odlikovanja in priznanja, zlata značka Rdečega križa, medalja zaslug za narod, srebrno priznanje Osvobodilne fronte in druga pričajo o njeni aktivnosti in požrtvovalnosti, ki je segla tudi preko meja naše krajevne skupnosti v številne družbene ustanove in organizacije v Ljubljani. Ob vsem tem pa je bila dobra in skrbna mati, žena in gospodinja. Sodelavcem je bila prijetna sodelavka, prežeta s toplo in iskreno človečnostjo, ki nas obvezuje, da njeno delo nadaljujemo.

J. Š.

Dne 6. septembra 1973 se predstavniki hišnih svetov in družbeno-političnih organizacij krajevne skupnosti Ajdovščina, na seji, ki jo je vodil tovariš Grgič Silvo, obravnavali osnutek zakona o stanovanjskih razmerjih in osnutek zakona o samoupravni stanovanjski skupnosti.

K osnutku zakona o stanovanjskih razmerjih so bile dane v razpravi naslednje pripombe in predlogi:

Glede stanovanjskega maksimuma (15. člen), se je večina izrekla za to, da se ne sprejme sedanja ureditev, kot jo določa zakon o nacionalizaciji najemnih stavb in stavbnega zemljišča (Ur. list SFRJ, št. 52/58), saj je bila to osnova za špekulacije s stanovanji in pojave rentierstva. Večina se je opredelila za to, da se sprejme varianta k prvemu in drugemu odstavku 15. člena, ki bo onemogočil pojave špekulacij in rentarstva ali vsaj močno zožil.

Udeleženci sestanka so se strinjali s določbami 19. člena, ki opredeljuje pojem vikenda, to je stavbe, ki jo lastnik sezonsko ali občasno uporablja za počitek ali oddih. K temu členu je bilo le postavljeno vprašanje, ali je umestno, da se v prvi alineji navaja uradni list SFRJ 45-67, namesto da bi se minimalni tehnični pogoji kar navedli, ali pa naj bi republiški sekretar za urbanizem sprejel ustrezen pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih, kar naj bi bilo predvideno v tej alineji.

Glede odprave nekaterih omejitev lastninske pravice lastnikov stanovanj in stanovanjskih hiš, so se udeleženci sestanka strinjali s tem, da se s tem za-

konom odpravijo nekatere omejitve lastninske pravice, vendar pa se nikakor niso strinjali s tem, da se v 125. členu sprejme take odločbe, ki bi imetnike stanovanjske pravice v družinskih stanovanjskih hišah ali stanovanjih v zasebni lastnini postavil v nemogoč položaj in bi prav gotovo prihajalo do posebno težkih (kot zakon to navaja za zasebnike) razmer ravno pri nekaterih kategorijah občanov, ki bi morali biti znatno bolj zaščiteni kot zasebni lastniki stanovanjskih hiš in stanovanj. Razpravljalci so v zvezi s tem menili, da bi se v primeru, če bi se sprejele določbe tega člena, lahko zgodilo npr. v Ljubljani, da bi bila celotna sredstva solidarnostnega stanovanjskega sklada za eno leto premajhna za rešitev stanovanjskih problemov tistih občanov, ki bi jih po določbah 125. člena morali uvrstiti med prednostne pričakovalce stanovanj iz solidarnostnega sklada. To pa prav gotovo ni namen solidarnostnega sklada.

S tem v zvezi so razpravljalci predlagali, da se določbe 125. člena spremenijo tako, da se podaljša rok, naveden v predzadnjem odstavku, kakor tudi, da se upoštevajo tudi stanovanjske pravice v zasebni stanovanjski hiši, ki so v večini upokojevcem in invalidim in ne le težke stanovanjske razmere zasebnih lastnih stanovanj. Nekateri so predlagali, da se določbe 125. člena v celoti ertajo.

V razpravi so zahtevali, da je potrebno določiti pogoje, pod katerimi se lahko dovoli, da se stanovanjska pogodba za stanovanje v družinski stanovanjski hiši (64. člen) sklene tudi za določen čas. V nasprotnem primeru bodo vse pogodbe sklenjene za določen čas ali pa se bo število takšnih pogodb močno povečalo.

Menili so, da so določbe zadnjega odstavka 82. člena precej nejasne in da ni razvidno, ali se nanašajo tudi za stanovanje v družinskih stanovanjskih hišah ali pa le za stanovanje v družbeni lastnini. Če namreč upoštevamo določbe 54. člena (zadnji odstavek), bi izgledalo, da se nanašajo te določbe tudi na stanovanje v družinskih stanovanjskih hišah.

Glede na to, da zakon povzema 3-4 določb starega, to je zveznega zakona o stanovanjskih razmerjih, na ostale določbe ni bilo pripomb.

K osnutku zakona o samoupravni stanovanjski skupnosti so bile dane v razpravi naslednje pripombe in predlogi:

Temeljna pripomba vseh razpravljalcev in sklep na seji je bil, da se mora v zakonski predlog nujno vgraditi vloga hišnih svetov in zborov stanovalcev v hišah v znatno večji meri, kot je to v tem zakonu, kjer je vloga teh osnovnih dejavnikov stanovanjske samouprave enaka ničli ali skoraj enaka, saj so hišni sveti omenjeni le v 7. alineji 5. člena, kjer naj bi skupaj s krajevnimi skupnostmi skrbeli za urejanje in varstvo stanovanjskega okolja. Nerazumljivo je, da pred-

lagatelj zakona na tak način obravnava hišne svete in zborove stanovalcev, ki naj bi bili po tem čim dlje od svoje osnovne vloge upravljanja s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini. Ponovno se skuša za to organizirati druge dejavnike: podobno je bilo ob stanovanjski reformi 1965, ko so vlogo hišnih svetov popolnoma prevzela stanovanjska podjetja, ki so sedaj anatomizirana.

Nujno je predvideti možnost v zakonu, da se samoupravna stanovanjska skupnost lahko ustanovi tudi z odlokom občinske (mestne) skupščine, če se le-ta ne ustanovi s samoupravnim sporazumom, kar je tudi sicer v skladu s 93. členom osnutka ustave SR Slovenije. Tako bi namreč bilo treba popraviti določbe 6. člena.

Glede na to, da se samoupravne stanovanjske skupnosti ustanovljajo med drugim predvsem zaradi tega, ker sta do sedaj organizirano stanovanjsko gospodarstvo in še posebej stanovanjska graditev pokazala slabe rezultate in je zato treba pospešiti izgradnjo najemnih stanovanj, je po mnenju vseh udeležencev sestanka potrebno, da se čimprej na stanovanje da prioriteta vloga v delegiranju v skupščino samoupravne stanovanjske skupnosti, ne pa projektantom, samoupravnim komunalnim skupnostim, dosedanjim stanovanjskim podjetjem in drugim, kot je to navedeno v 12. členu osnutka zakona. Nekateri razpravljalci so celo predlagali, da bi poudarili vlogo čakajočih tako, da bi oni lahko ustanovili posebno samoupravno enoto v okviru samoupravne stanovanjske skupnosti.

Skeptični so bili glede delegiranja delegatov, navedenih v alineah prvega odstavka 12. člena. Razpravljalci so menili, da le-ti ne bodo mogli odigrati pozitivne vloge v skupščini samoupravne stanovanjske skupnosti, kolikor se ne spremenijo način, javnost dela (ki je v mnogih primerih sploh ni bilo, ali pa je bila zelo pomanjkljiva) družbeno in notranja kontrola dela v teh organizacijah (v Ljubljani LUZ, stanovanjski podjetji DOM in FOND in drugi), ker bodo te organizacije sicer v nasprotnem primeru storile vse, da zadržijo svoj monopolistični položaj na svojem področju dela.

Razpravljalci so menili, da ni potrebno ustanovljati samoupravno stanovanjsko skupnost na republiški ravni (17. člen). To naj bi ustanovile s samoupravnim sporazumom, če bodo tako hotele, same samoupravne stanovanjske skupnosti, in to bodisi kot poslovno združenje oziroma kot zvezo skupnosti.

Občani predlagajo, naj pripombe k obema osnutkoma zakona upoštevajo pri izdelavi besedila predloga zakona.

Razpravljalci so želeli, da bi javno objavili rezultate ankete Mestne konference SZDL Ljubljana na podlagi podatkov, ki so jih dali hišni sveti V. J.

Revizija programov

Z Rudijem Veseličem, tajnikom občinske skupščine Ljubljana-Center, smo se pogovarjali o izpolnjevanju programa dela občinske skupščine ter njenih svetov in stalnih komisij. Čeprav se je osnovna mandatna doba občinskim odbornikom že iztekla ter so jim zaradi izteka sprememb podaljšali mandat do pomladi, so izvršili približno tri četrtine poti, do konca izpeljanih nalog pa je malo. Vzroki za zamudo so objektivni in subjektivni, kljub temu pa zaostajanje pri programu ovira delo pri sestavljanju občinskega in status v krajevnih skupnostih, saj niso znane sestave delegacij in povezave posameznih institucij.

Na kolegiju predstojnikov skupščine so pred kratkim sklenili, da je treba pregledati programe ter zbrati vse neizvršene naloge, tako da jih bodo uredili do izteka mandatne dobe. Do 18. septembra so morali vsi oddelki pregledati programe:

— Okvirni program dela občinske skupščine

— Programe dela svetov pri občinski skupščini

— Programe dela stalnih komisij pri občinski skupščini

— Programe dela vseh skupščinskih organov v zvezi z odpravljanjem socialnih razlik (v dobrem letu so izpolnili 90 odstotkov teh nalog).

S pomočjo pregleda neizvršenih nalog bo občinska skupščina s svojimi organi lažje dohela zamujeno, čeprav že sedaj pozna najbolj aktualne neizvršene naloge, s katerimi kasni.

1. Do izteka mandata se bo morala povečati aktivnost ob-

činske skupščine, njenih upravnih služb in svetov na področju ustanavljanja TOZD, uveljavljanja delavskih amandmajev ter usklajevanja statutov in drugih samoupravnih aktov. Pri ustanavljanju TOZD so v občini Center verjetno prišli najdlje od vseh ljubljanskih občin, saj že dobivajo v obravnavo statute manjših delovnih organizacij, pripravljajo pa tudi osem tez za samoupravne sporazume. Ker pa po vseh delovnih organizacijah še niso tako daleč, se pojavljajo težave pri zbiranju podatkov, ki bi koristili pri sestavljanju občinskega statuta. V zvezi s tem bodo sodelovali z mestnim sindikalnim svetom, ki bo delovnim organizacijam pomagal pri spremembah statuta.

2. Pripravi je treba srednjeročni program razvoja občine od leta 1971 do 1975. Osnutek tega programa je sicer izdelan, vendar ni bil podrobno obravnavan in v javni razpravi. Zamuda pri programu je postala predvsem zato, ker niso dobili vseh potrebnih podatkov od delovnih organizacij. Pomanjkanje takih podatkov je najbolj akutno pri komunalnih organizacijah, ki delujejo v več občinah in nimajo podatkov razdrobljenih za posamezne občine. Prav tako delovne organizacije zelo težko sprejemajo srednjeročne programe zaradi stalnih sprememb pogojev gospodarjenja, obenem pa povsod primanjkuje strokovnih kadrov (posebno pa na občini), ki bi take programe lahko izdelali.

3. Tudi pri izpolnjevanju ak-

cijskega programa za odpravljanje socialnih razlik so imeli precej težav prav zaradi pomanjkanja kadrov.

4. Za zamudo pri spremembah pravilnikov o delovnih razmerjih so krive spremembe v zakonodaji.

5. Brezplačnih učbenikov v osnovnih šolah niso uvedli zaradi pomanjkanja denarja, pri usklajevanju cen oskrbnega dne pa jih ovirajo pomanjkljivi podatki o resničnih dohodkih v posameznih družinah.

6. Uveljavljanje ustavnih sprememb v krajevnih skupnostih: ker se volitve skupščin naglo bližajo, bodo morali sprejeti le statutarne odloke, s katerimi bodo določili novo sestavo skupščine, ostalo delo pa bo moralo počakati na novo izvoljeno skupščino, ki bo sprejela tudi novi statut.

7. Na prvi seji občinske skupščine bodo odborniki obravnavali tudi rebalans občinskega proračuna, to pa predvsem zaradi sanacije proračuna osebnih dohodkov na področju družbenih služb, saj bo tako storila tudi mestna skupščina.

To je le nekaj glavnih problemov, ki jih nameravajo urediti na osnovi revidiranih programov do konca mandatne dobe, pri tem pa so na občini prepričani, da bi bili pri svojem delu veliko bolj uspešni, če bi lahko dobili vsaj nekaj najpotrebnejših strokovnih sodelavcev, žal pa se sedaj le redki strokovnjaki odločajo za upravne službe, ker so zaposlitve v gospodarstvu veliko bolj vabljive.

J. O.

Izdaja občinska konferenca SZDL Ljubljana-Center — Ureja uredniški odbor: Jože Benčina, Ludvik Burger (gl. urednik), Lojze Cepuš, Vlado Krivokapič, Jože Šircaj (odg. urednik), Blaž Matekovič, Jože Pacek (predsednik ur. odbora), Tatjana Pust, Veljko Rak, Franc Strle, Jože Šager, Rudi Veselič

Tiska OGP »DELO« — Časopis izhaja zadnji ponedeljek v mesecu — Oproščeno temeljnega davka po mnenju Sekretariata za informacije IS SRS z dne 13. II. 1973 številka 421—1/72